

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti
Skúlagata 4
101 Reykjavík
postur@anr.is

Sent á Samráðsgátt stjórnvalda

Reykjavík, 4. mars 2022

Efni: Umsögn um drög að breytingu á gjaldskrá Matvælastofnunar, mál nr. 28/2022

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „**samtökin**“) hafa tekið til umsagnar drög að breytingu á gjaldskrá Matvælastofnunar (hér eftir „**MAST**“) fyrir eftirlit og aðra gjaldskylda starfsemi, mál nr. 220/2018. Gjaldskrá MAST er sett með heimild í 25. og 26. gr. laga um matvæli nr. 93/1995, 11. gr. laga um dýralækna og heilbrigðisþjónustu við dýr nr. 66/1998, 11. og 17. gr. laga um slátrun og sláturafurðir nr. 96/1997, 31. og 31. gr. a. laga um sjávarafurðir nr. 55/1998, 8. og 8. gr. a. laga nr. 22/1994 um eftirlit með fóðri, áburði og sáðvöru, 15. gr. laga nr. 90/2011 um skeldýrarækt, 33. gr. laga nr. 55/2013 um velferð dýra, 14. og 14. gr. a. laga nr. 71/2008 um fiskeldi og 2. mgr. 3. gr. laga nr. 51/1981 um varnir gegn sjúkdómum og meindýrum á plöntum.

SI benda á að gjaldtaka MAST, byggt á umræddri gjaldskrá, felur í sér innheimtu þjónustugjalda sem einungis er ætlað að standa að hluta eða öllu leyti undir kostnaði við þá þjónustu sem látin er í té og má gjaldtaka ekki vera hærri en sá kostnaður sem hlýst af útgáfu starfsleyfa og vottorða, skráningu og móttöku umsókna og leyfisveitinga, sbr. 26. gr. laga nr. 93/1995. Ef ætlunin er að nýta gjaldtökuheimild að fullu þá verður ákvörðun á fjárhæð gjaldsins að byggja á traustum útreikningi á þeim kostnaði sem hlýst af því að veita umrædda þjónustu. Benda samtökin á 6. gr. reglugerðar 812/1999 um eftirlitsreglur hins opinbera um að stjórnvöldum beri að meta kostnað sem eftirlitsreglur hafa í för með sér, jafnt beinan kostnað hins opinbera og kostnað atvinnulífsins.

Í lok ársins 2020 lagði þáverandi atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti fram drög að breytingum á gjaldskrá MAST. Í þeim drögum fólu umræddar breytingar í sér 2,5% hækkun gjaldskrár er voru sagðar í samræmi við launa- og verðlagsforsendur fjárlaga fyrir árið 2022. Skemmst er frá því að segja að hætt var við þá gjaldskrárhækkun að tilstuðlan sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra. Óskaði ráðherra eftir því að unnin yrði **heildstæð kostnaðargreining til að undirbyggja nýja gjaldskrá.** Þá benti ráðherra á að íslenskir matvælaframleiðendur, líkt og aðrar atvinnugreinar, glímdu við tekjusamdrátt og væri sú ákvörðun einnig hluti að því að hætta við gjaldskráhækkun.

Af framlögðum gögnum ráðuneytisins sem fylgdi umsagnarbeiðninni er ljóst að sú kostnaðargreining, sem ráðherra kallaði eftir, hefur ekki farið fram. Gera SI því alvarlegar athugasemdir við þá fyrirætlan ráðuneytis að hækka gjaldskrá MAST um 5% án þess að kostnaðargreining liggi fyrir. Vísa samtökin aftur til 6. gr. reglugerðar 812/1999 um að eftirlitsreglur hins opinbera að stjórnvöldum beri að meta þann kostnað sem eftirlitsreglur hafa í för með sér, í þessu tilviki á kostnað atvinnulífsins.

SI setja einnig fram athugasemdir við áætlaðan kostnað við framkvæmd eftirlits, sér í lagi eftirlitsheimsóknir. Reynsla fyrirtækja er sú að eftirlitsskýrslum sé nánast hægt að ganga frá á staðnum og afhenda í lok heimsóknar. Einnig er óljóst hvaða tíma þarf í undirbúning fyrir reglubundið eftirlit og ítreka samtökin að einungis er heimild fyrir innheimtu gjalda sem nemur raunkostnaði við eftirlitið og leggja áherslu á að slíkum kostnaði verði haldið í lágmarki. Þá er dregið í efa að rétt sé að reikna ferðakostnað eftirlitsaðila inn í gjaldskrána, með þeim hætti sem gert er.

Samtökin bentu á í umsögn sinni um fyrirhugaða breytingu á haustmánuðum 2020 á alvarleika þess að ráðast í hækkun eftirlitskostnaðar á þeim viðsjárverðu tímum COVID-19. Frá þeim tíma hafa mörg fyrirtæki verið að berjast í bökkum vegna áhrifa faraldursins og því algjörlega úr takti að leggja auknar byrðar á fyrirtæki á sama tíma og hið opinbera hefur verið að aðstoða fyrirtæki með margvíslegum hætti að takast á við þær afleiðingar sem COVID-19 hefur sannarlega haft á fyrirtæki.

Ítrekuð er sú skoðun að með gjaldskrárhækkun, sem nú er lögð er til, hljóti að teljast eðlilegt að leggja til hliðsjónar rekstraráætlun eða uppgjör stofnunarinnar til að umsagnaraðilar fái skilið samsetningu tekna og gjalda stofnunarinnar og ráðstöfun þeirra gjalda sem verið er að leggja á iðnaðinn. Að auki ætti að leggja fram sviðsmyndir sem sýna eftirlitskostnað sem lögð verða á dæmigerð matvæla- og fóðurfyrirtæki til glöggvunar.

Samtök iðnaðarins mótmæla harðlega þeim fyrirætlunum ráðuneytisins að breyta gjaldskrá MAST og gera kröfu um að sú fyrirætlun, fyrrum ráðherra, að vinna að heildstæðri kostnaðargreiningu til að undirbyggja nýja gjaldskrá verði fylgt eftir.

Virðingarfyllt,

Gunnar Sigurðarson,
viðskiptastjóri framleiðslusviðs SI